

Bron: Het Brabants Dagblad van 21 april 2022

De afschuwelijke foto's van de Jodenvervolging waren in werkelijkheid soms nog gruwelijker; Kamp Vught heeft nieuwe expositie

VUGHT - „Ze staan hier op een zondag te wachten tot ze kunnen instappen in de trein naar Westerbork. Wij weten nu dat ze nog geen week later allemaal dood zijn. Vermoord in Sobibor.” Jeroen van den Eijnde vertelt over de expositie *De Jodenvervolging in foto's*. Die is na Amsterdam en Berlijn te zien in Kamp Vught. Over ijzingwekkende beelden die nog afgrijselijker bleken te zijn.

Bertjan Kers 21-04-22, 10:32 Bron: BD

In het hart van de expositie kijkt de directeur van Nationaal Monument Kamp Vught naar de uitvergroting van de foto die een Duitse soldaat maakte op het perron van station Vught. Het is dan 23 mei 1943. Niemand met een ster op de borst haalt het einde van de maand.

De zeldzame foto's die Nationaal Monument Kamp Vught een jaar geleden wist aan te kopen, vormen de climax van de tentoonstelling die de vernietiging van de Joodse gemeenschap in Nederland in beeld brengt.

Van den Eijnde had zich al voorgenomen om de foto's een belangrijke plaats in het museum te geven. De tijdelijke tentoonstelling, die in 2019 was te zien in het Nationaal Holocaust Museum in Amsterdam, is een eerste stap richting die permanente plek.

De Jodenvervolging in foto's is samengesteld door Erik Somers en René Kok van het NIOD Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies. Zij brachten de stapsgewijze uitroeiing voor het eerst in beeld en dat leverde de nodige discussie op. Onder meer omdat de soms gruwelijke foto's in werkelijkheid nog afgrijselijker waren. Ze bleken soms bewerkt of bijgesneden om de horror te verhullen.

Jurkje

Zo is de foto te zien van het Amsterdamse jochie Sieg Maandag in het bevrijde concentratiekamp Bergen-Belsen. Hij loopt met afgewend hoofd

langs een rij lijken die zijn neergelegd langs de kant van de weg. Het uitgemergelde lichaam van een vrouw is bedekt met wat een jurkje lijkt. In werkelijkheid was ze naakt. Het Amerikaanse tijdschrift *Life* sneed de foto in 1945 voor publicatie ook nog eens bij, zodat alleen benen waren gezien.

[Dat de foto gekuist was](#), wisten de samenstellers en het Amsterdamse

museum drie jaar geleden niet. „Wat zijn de grenzen van de gruwelijkheid? Daar hebben we het hier regelmatig over gehad. Moeten we in het museum ook stapels met lijken laten zien? We zijn daar terughoudend in. Maar als je ziet welke afschuwelijke beelden er anno nu in de media verschijnen over de oorlog in Oekraïne. Tja, het is wel onderdeel van de dagelijkse realiteit.”

Na Amsterdam is de tentoonstelling even te zien geweest in Berlijn. Holocaustmuseum *Topographie des Terrors* kon de collectie door corona maar kort tonen. Van den Eijnde kwam erachter dat de tentoonstelling nog beschikbaar was en haalde die naar Vught. „De link met de Vughtse foto's was snel gelegd, de samenhang met de enorm imponerende expositie is onmiskenbaar.”

De link tussen De Jodenvervolging in foto's en de Vughtse foto's was snel gelegd

Jeroen van den Eijnde, directeur Nationaal Monument Kamp Vught

Wie de komende tijd de vaste expositie over de geschiedenis van Kamp Vught heeft bezocht, kan daarna, vlak voor de uitgang, nog met eigen ogen zien waar Konzentrationslager Herzogenbusch onderdeel van uitmaakte, het systeem van uitsluiting tot vernietiging dat in Nederland zo angstaanjagend georganiseerd verliep. Nergens ook zijn zo veel foto's

gemaakt en bewaard gebleven van de jodenvervolging. En nog altijd duiken er foto's op.

Aankomst van joodse gevangenen op station Vught. De foto is op 9 april 1943 heimelijk gemaakt vanuit het dakraam van het huis van de familie Van Heel aan het Versterplein. © Familie Van Heel collectie NM Kamp Vught

Van den Eijnde maakte het zelf mee, toen hij in 1986 met medestudenten onderzoek deed naar de geschiedenis van Kamp Vught. „We wilden opnamen maken bij het station en belden aan bij een huis aan het Versterplein. Een oudere dame deed open en wilde meewerken. Terloops vertelde ze dat haar man ooit foto's had gemaakt van Joden die arriveerden op het station om vervolgens naar het kamp te gaan. Dat was een maand voor het moment van de mensen die op het perron op het punt van vertrekken staan. Wie had ooit gedacht dat die beelden 35 jaar later zouden opduiken?”

Kamp Vught laat bij de digitaal opgepoetste deportatiefoto's het fotoalbum zien waar de kiekjes oorspronkelijk deel van uitmaakten. [Soldaat Josef Freialdenhoven](#) maakte het fotoboek als herinnering aan zijn diensttijd. Naar de drie kiekjes die hij in 1943 in Vught maakte, loopt nog altijd onderzoek. Dat heeft inmiddels al nieuwe informatie opgeleverd: zo is bekend dat een jongen met een rugzak uit Enschede komt. Maar nog lang niet alle gezichten hebben een naam. „Het verhaal van deze foto's is helaas nog altijd niet compleet.”

Expositie in Kamp Vught tot 8 januari 2023

Info en bestellen van kaartjes: Zie [bezoekersinformatie](#)